

Stanisław KOZIEJ

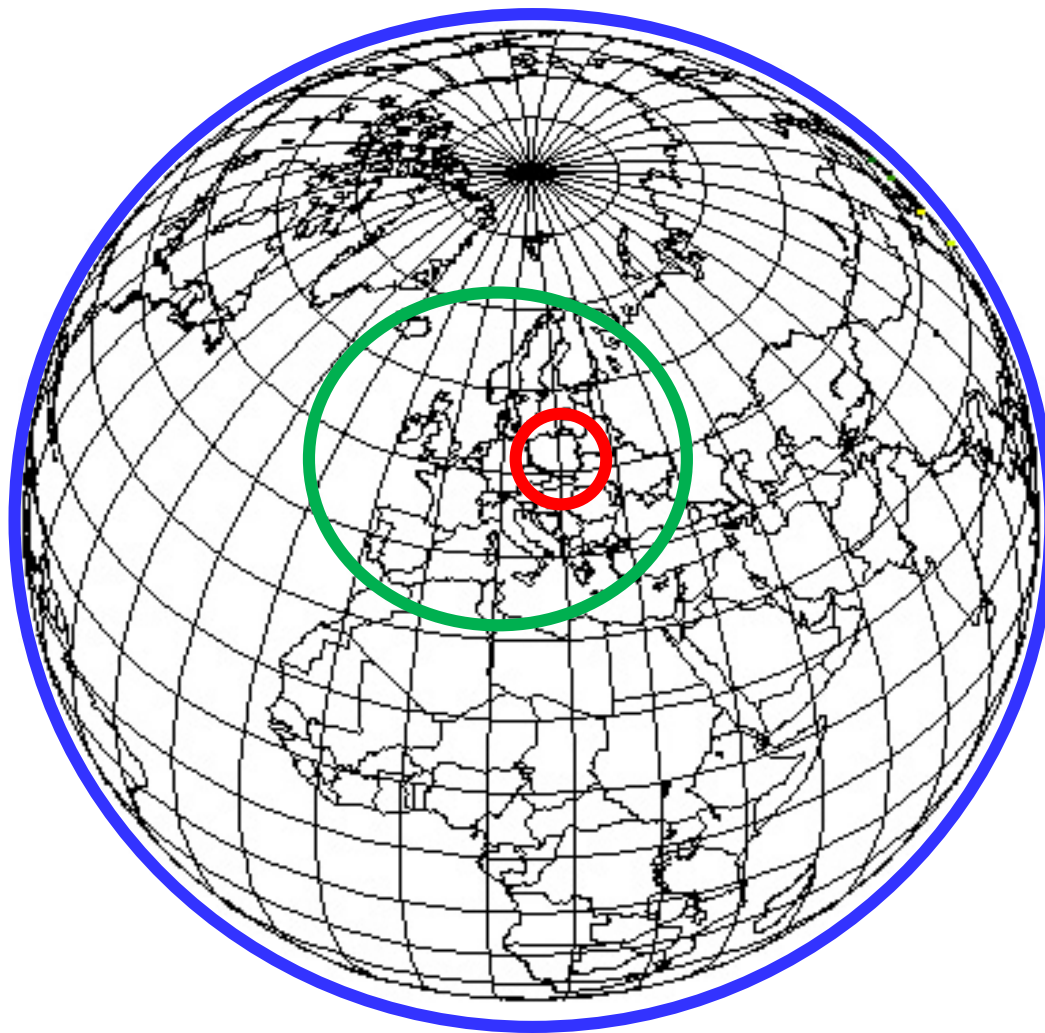
**POLITYKA
BEZPIECZEŃSTWA
PAŃSTWA**

**CZ. II
Środowisko
bezpieczeństwa polski**

www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/SKoziej)

Środowisko bezpieczeństwa: Wymiary

- **Globalne**
- **Europejskie**
- **Krajowe**

WYMIAR GLOBALNY

Współczesne środowisko bezpieczeństwa

- **Globalizacja**
- **Rewolucja informacyjna**
- **Asymetryzacja polityczna (rozpad świata dwubiegunowego, ścieranie się cywilizacji)**
- **Hybrydowość zagrożeń (koniec ery pozimnowojennej)**

Synteza pozimnowojennych zmian środowiska bezpieczeństwa

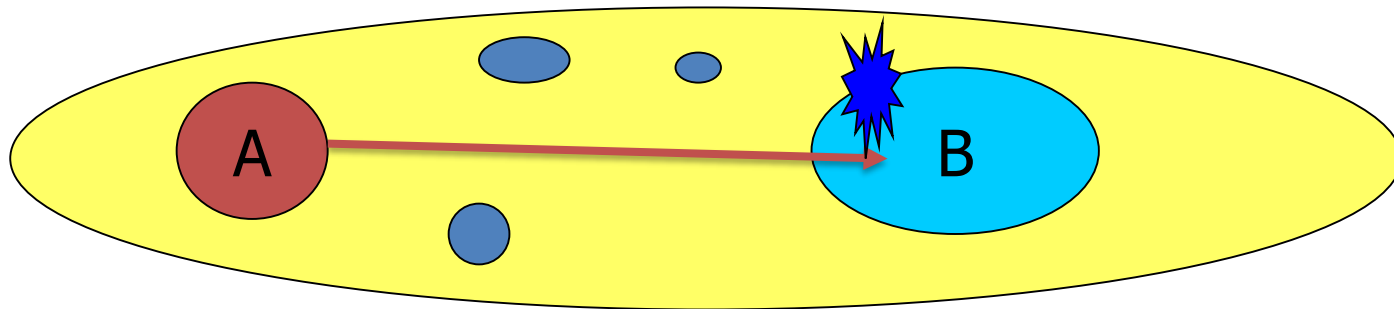
- **Globalizacja i rewolucja informacyjna - środowisko GLOBINFO – zglobalizowane i uinformacyjnione, sieciowe**
- **Rewolucja polityczna – asymetryzacja środowiska - rozpad symetrycznego świata dwubiegunowego i erupcja asymetrycznych relacji bezpieczeństwa nuklearnego i konwencjonalnego**
- **Rewolucja strukturalna - podmioty niepaństwowe, państwa problemowe (zbójeckie i upadłe), mocarstwa „wschodzące”**

ZAGROŻENIA TRANSNARODOWE (niepaństwowe)

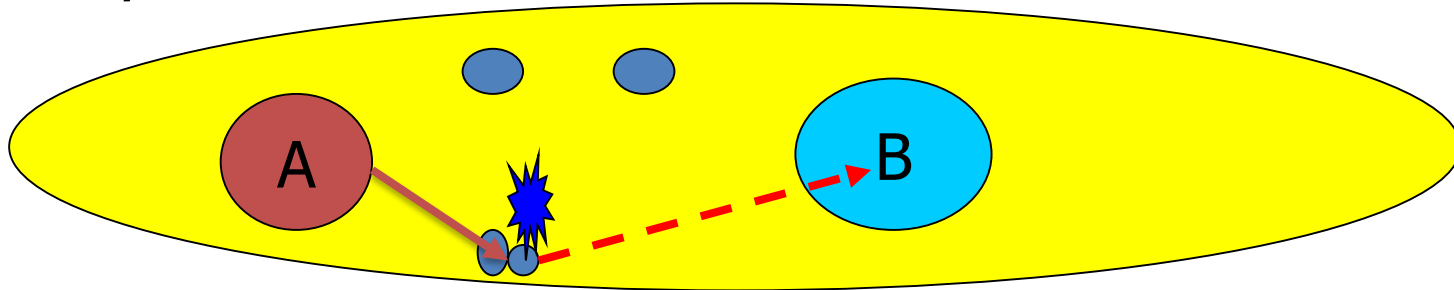
Istota terroryzmu
Celowe (*świadomie zamierzone*) **i**
spektakularne atakowanie
niewinnych, postronnych osób
dla pośredniego
(asymetrycznego, poprzez
opinię publiczną)
oddziaływania na przeciwnika
politycznego lub
ideologicznego

Istota terroryzmu

Walka – atakowanie przeciwnika

Terroryzm – atakowanie otoczenia

Nowa jakość terroryzmu

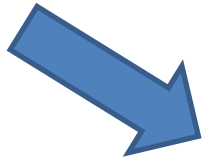
- **globalizacja i uinformacyjnienie – globalna sieć terrorystyczna**
- **prolifерacja fundamentalizmu i radykalizmu – terroryzm islamski, dżihadyzm?**
- **taktyka terroryzmu samobójczego**
- **terroryzm masowego rażenia: superterroryzm**
- **globalna sieć terrorystyczna – nowe, asymetryczne mocarstwo światowe ery informacyjnej?**

Wymiary asymetryczności terroryzmu globalnego

Wymiary asymetryczności	Zasady współczesnego terroryzmu	Zasady działania świata zachodniego
Humanistyczny	Kierowanie się emocjami, złością, buntem, spontanicznością	Kierowanie się rozumem, pragmatyzm, otwartość na innych
Ideowy	Człowiek niczym, idea (wiara, religia...) wszystkim; radykalizm i fundamentalizm	Człowiek wszystkim, liberalizm, demokracja, wolności, prawa człowieka, gospodarka wolnorynkowa
Prawny	Terroryzm abstrahuje od prawa, atakowanie cywili	Wszystko, także wojna (walka), regulowane prawem, zakaz atakowania cywili
Strategiczny	Strategia maksymalizowania strat, ataki samobójcze	Strategia minimalizowania strat, nie tylko własnych, ale i po stronie przeciwnika (użycie broni precyzyjnej, dronów...)
Organizacyjny	Sięciowość, dowolność, rozproszoność	Hierarchiczność, schematyczność, zwartość...
Instrumentalny	Środki proste, powszechne	Środki wyspecjalizowane, zaawansowane technologicznie

Inne zagrożenia transnarodowe

- **Cyberzagrożenia: ataki na Estonię, Gruzję, starcia Chiny-USA**
- **Zagrożenia infrastrukturalne**
- **Zagrożenia energetyczne**
- **Kryzysy finansowe**
- **...**

Ruchy antyglobalistyczne

- **Anarchizm**
- **Radykalna lewica –
przeciw bogatym,
populizm**
- **Radykalna prawica -
neofaszyzm**

KLASYCZNE ZAGROŻENIA MIĘDZYPAŃSTWOWE

MIĘDZYPANSTWOWE KONFLIKTY GLOBALNE

- **Prawdopodobieństwo?**
- **USA – Rosja?**
- **USA – Chiny?**
- **(PUŁAPKA Tukidydesa?)**
- **Chiny – Rosja?**
- **Chiny - Indie?**
- **Indie – Pakistan?**
- **UE/NATO – Rosja?**

REALNE KONFLIKTY

- **Półwysep Koreański – kryzys nuklearny**
- **Bliski i Środkowy Wschód:**
 - **Konflikt palestyńsko-izraelski**
 - **Afganistan, Irak**
 - **Syria, Turcja**
 - **Iran**

WYMIAR REGIONALNY

ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

Wyzwania transatlantyckie:
niepewność co do USA?
Azja: Chiny, Korea Płn.

Wyzwania wewnętrzneuropejskie
(kryzys integracji, migracje, terroryzm wewnętrzneuropejski?)

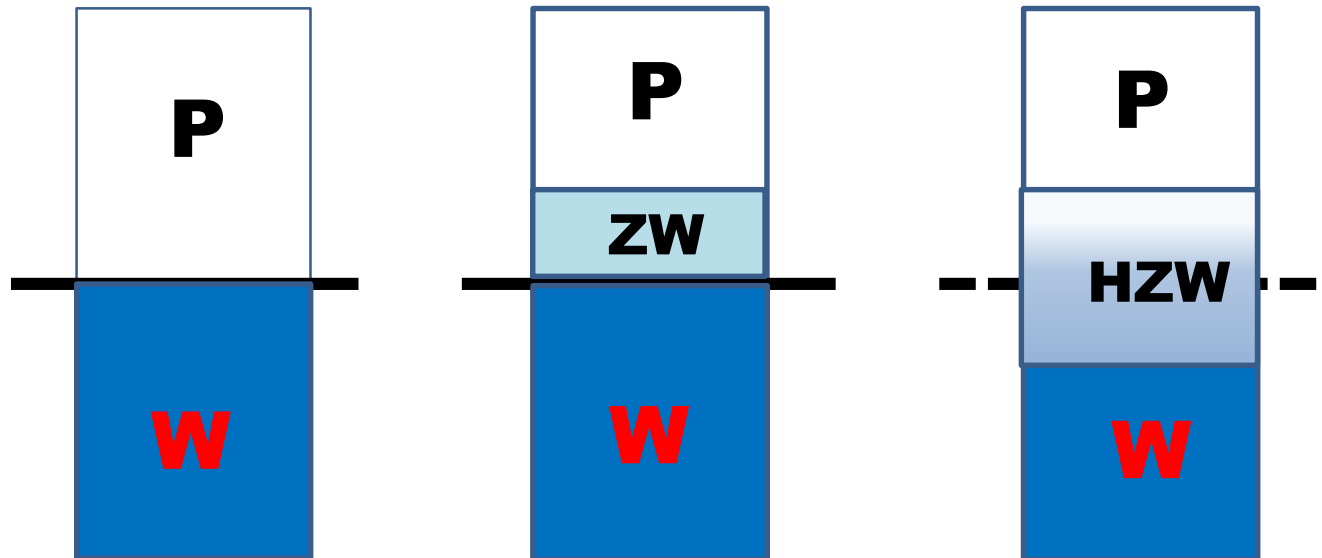
Obszar euroatlantycki

Kryzys na Bliskim Wschodzie i Afryce
(ISIL, migracje. Brak strategii. Interwencja Rosji, Turcja?)

Kryzys w Europie Wschodniej:
(neoimperialny zwrot strategiczny Rosji, rewizjonizm jako cel i konfrontacja polityczna jako metoda. To nowa jakość: kończy pozimnowojenną erę kooperacji. Wojna hybrydowa, agresja poniżej progu wojny)

Pokój (P), wojna (W), zimna wojna (ZW) i hybrydowa zimna wojna (HZW)

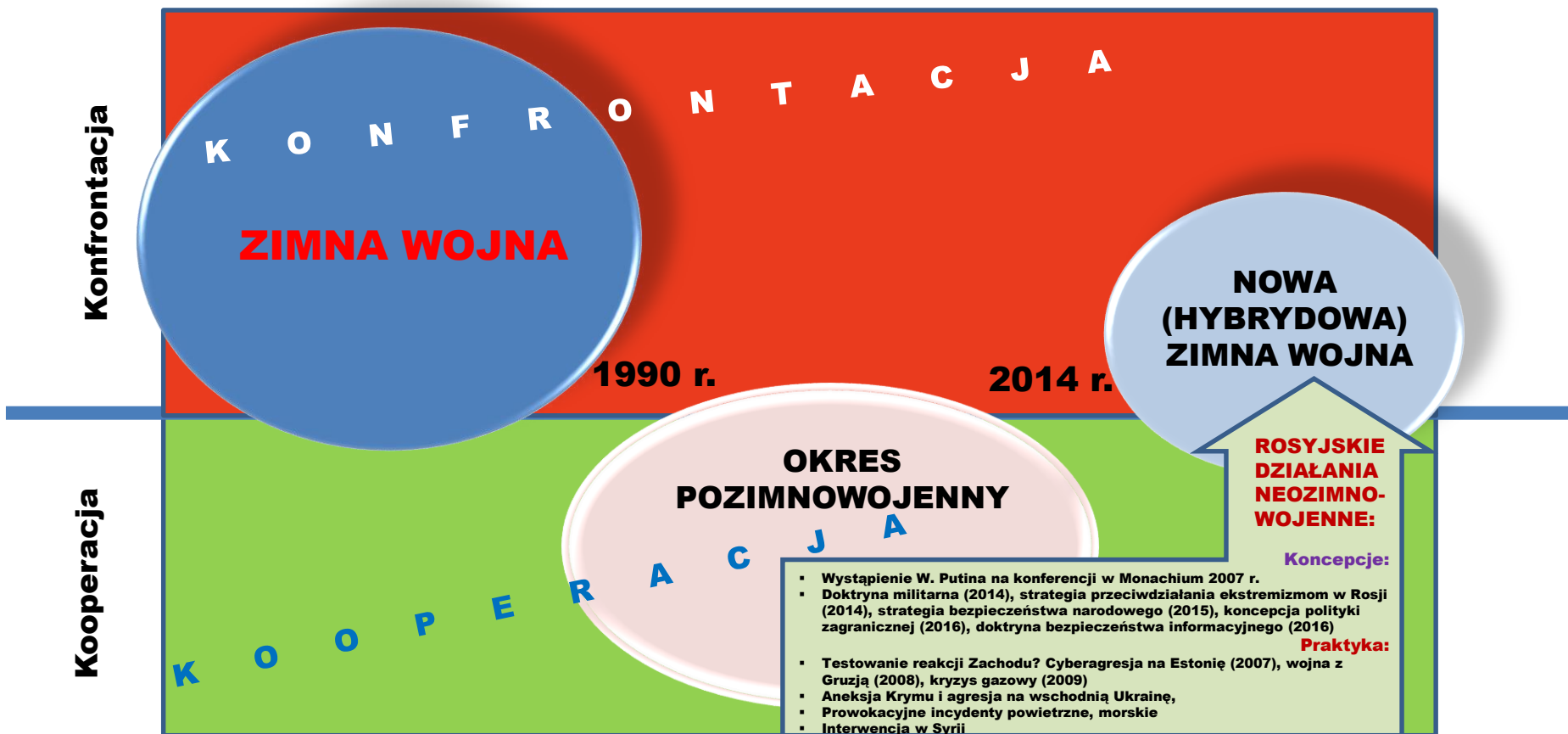

Do XX wieku

XX wiek

XXI wiek
(„przezroczysta” granica między
pokojem i wojną)

Od zimnej wojny do... nowej zimnej wojny

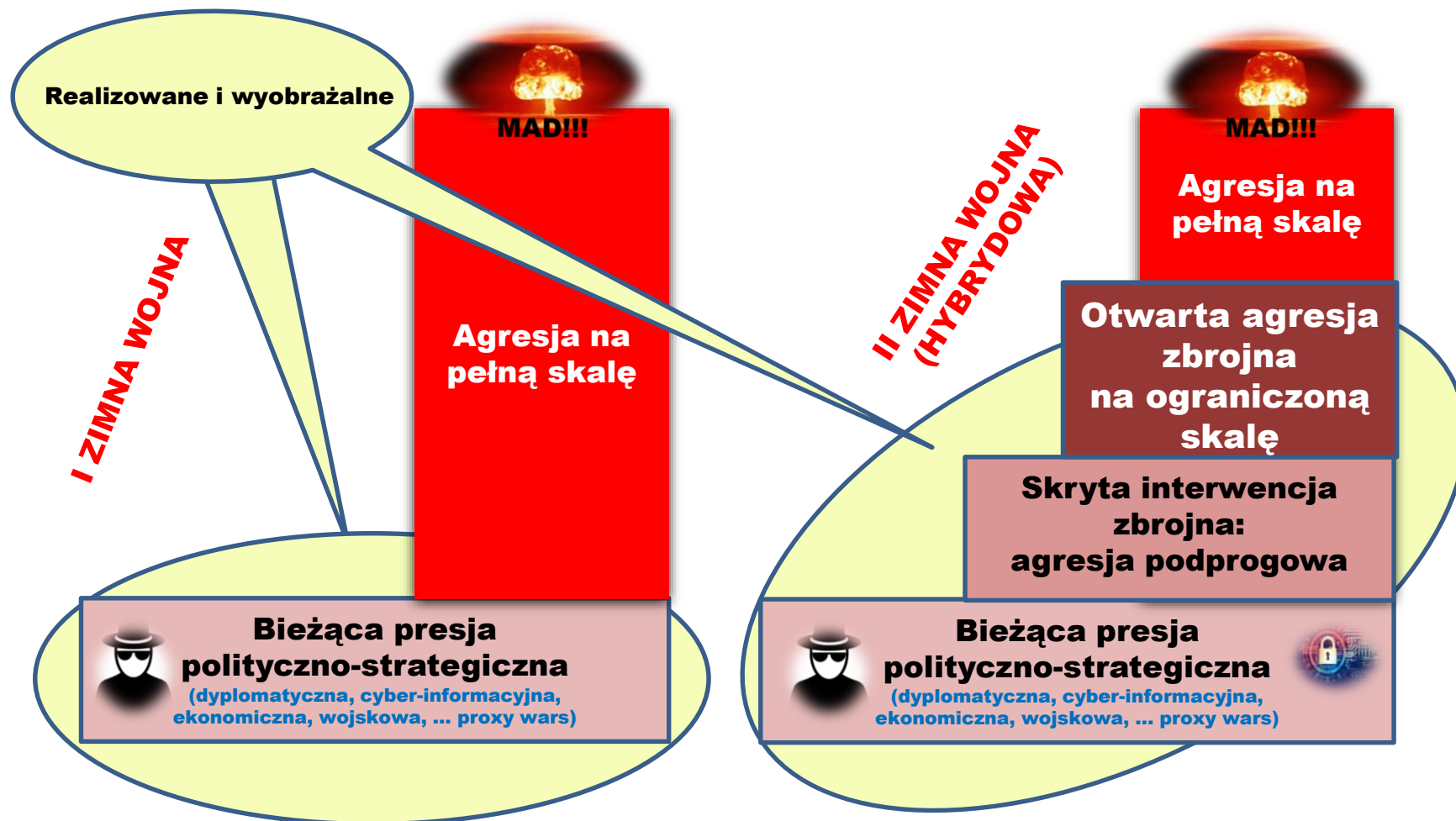

ISTOTA ZMIANY STRATEGICZNEJ

- Nastąpiła **systemowa zmiana strategiczna**. Aneksja **Krymu** i interwencja zbrojna w **Donbasie** zakończyła okres pozimnowojenny w stosunkach bezpieczeństwa między Rosją i Zachodem
- Wojna zastępcza (proxy war) między Rosją i Zachodem w **Syrii** rozpoczęła praktycznie (zapowiadany werbalnie przez Rosję od dekady) okres konfrontacji politycznej w celu rewizji pozimnowojennego ładu międzynarodowego
- W rezultacie rewizjonistycznej (co do celów) i konfrontacyjnej (co do metod) polityki Rosji wobec Zachodu znaleźliśmy się w okresie nowej, z uwagi na jej treść – **hybrydowej zimnej wojny**

ZAGROŻENIA WOJENNE W WARUNKACH HYBRYDOWEJ ZIMNEJ WOJNY

Porównanie I zimnej wojny XX wieku z nową (II) zimną wojną XXI wieku między Rosją i Zachodem: stopnie eskalacji

Doktryna presji polityczno-strategicznej

- Presja polityczno-strategiczna:
 - Coercive diplomacy
 - Operacje szpiegowskie
 - Dywersja informacyjna, w tym cyberdywersja
 - Sankcje ekonomiczne
 - Dyslokacja i modernizacja SZ
 - Manewry wojskowe
 - Prowokacyjne incydenty wojskowe
 - Proxy wars **(SYRIA!!!)**

Doktryna skrytej interwencji/agresji podprogowej

- Skryta interwencja/agresja podprogowa:
 - Uruchamianie/wykorzystywanie wewnętrznych sił antypaństwowych przez służby specjalne
 - Operacje cyberdywersji
 - Skryte (pod przykryciem) użycie wojsk specjalnych/specnazu
 - Osłona interwencji szantażem otwartego konfliktu zbrojnego („**kułak konwencjonalny**” - duże zgrupowanie wojsk rozwinięte np. w ramach **ćwiczeń typu ZAPAD** w pobliżu granic NATO)
 - Uwaga: sytuacja trudnokonsensusowa w NATO/UE

Doktryna agresji ograniczonej

- **Agresja otwarta – ograniczona:**
 - **Przejście od agresji skrytej do otwartej**
 - **Selektywne uderzenia raketowo-lotnicze**
 - **Błyskawiczna operacja aterytorialna (rajd, operacja desantowa)**
 - **Agresja terytorialna o ograniczonym rozmachu (celach, skali, terytorium...)**
 - **„Parasol” taktycznej broni jądrowej (doktryna deeskalacji nuklearnej i ... ostrzegawcze uderzenie jądrowe)**

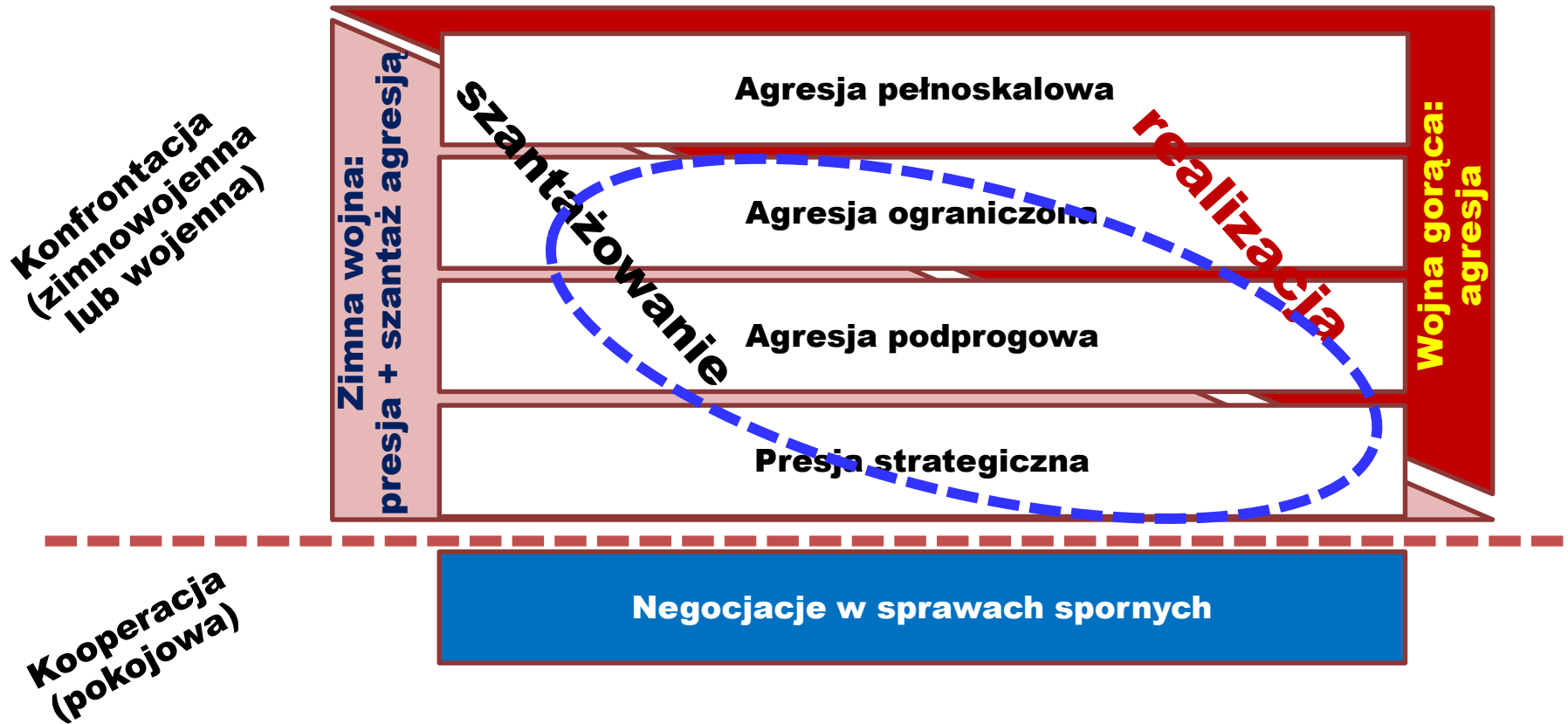
Wojna na pełną skalę

MAD!!!

- Agresja na pełną skalę
 - Wariant bardzo mało prawdopodobny – jak w czasie I zimnej wojny
 - Wyrwanie się spod kontroli agresji ograniczonej
 - Błąd ludzki/technologiczny
 - Cyberdywersja strony trzeciej w systemie kierowania bronią raketowo-nuklearną
 - **MAD: Mutual Assured Destruction (zasada wzajemnego gwarantowanego zniszczenia) – jako bezpiecznik**

Podsumowanie: obszar hybrydowych form przemocy

Konflikty regionalne: Europa

- **Bałkany – kryzysy przytłumione, czuwać (Kosowo, BiH)**
- **Konflikt rosyjsko-ukraiński**
- **Kaukaz:**
 - **Rosja – interesy i strategia;**
 - **Gruzja – aspiracje zachodnie i problemy wewnętrzne;**
 - **Armenia – Azerbejdżan/Górny Karabach**

Terroryzm wewnątrz europejski

- **Źródła i przyczyny odnowienia się**
 - **Nieudane multi-kulti**
 - **Radykalizacja i fundamentalizm w enklawach**
 - **„Samotne wilki”**
- **Zwalczanie**
 - **W ramach UE**
- **Zagrożenia dla Polski**

Scenariusze neozimnowojenne w relacjach NATO - Rosja

- **Scenariusz stabilizacyjny**
 - **ustanowienie i wdrożenie mechanizmów konfrontacji strategicznej adekwatnych do warunków nowej zimnej wojny**
- **Scenariusz destabilizacyjny**
 - **brak skutecznej odpowiedzi Zachodu (NATO, UE) na neozimnowojenną doktrynę i praktykę Rosji**

Scenariusze dla UE

- **Scenariusz **integracyjny** (zmierzanie do Europejskiej Unii Bezpieczeństwa i Obrony)**
 - **kooperatywne bezpieczeństwo**
 - **wzajemne bezpieczeństwo**
 - **wspólnota bezpieczeństwa**
- **Scenariusz **dezintegracyjny** (bezpieczeństwo UE „różnych prędkości”)**
 - **niezrównoważone (zintegrowane i zdezintegrowane) bezpieczeństwo**
 - **załamanie się europejskiego systemu bezpieczeństwa**

Scenariusze dla Europy Środkowo-Wschodniej

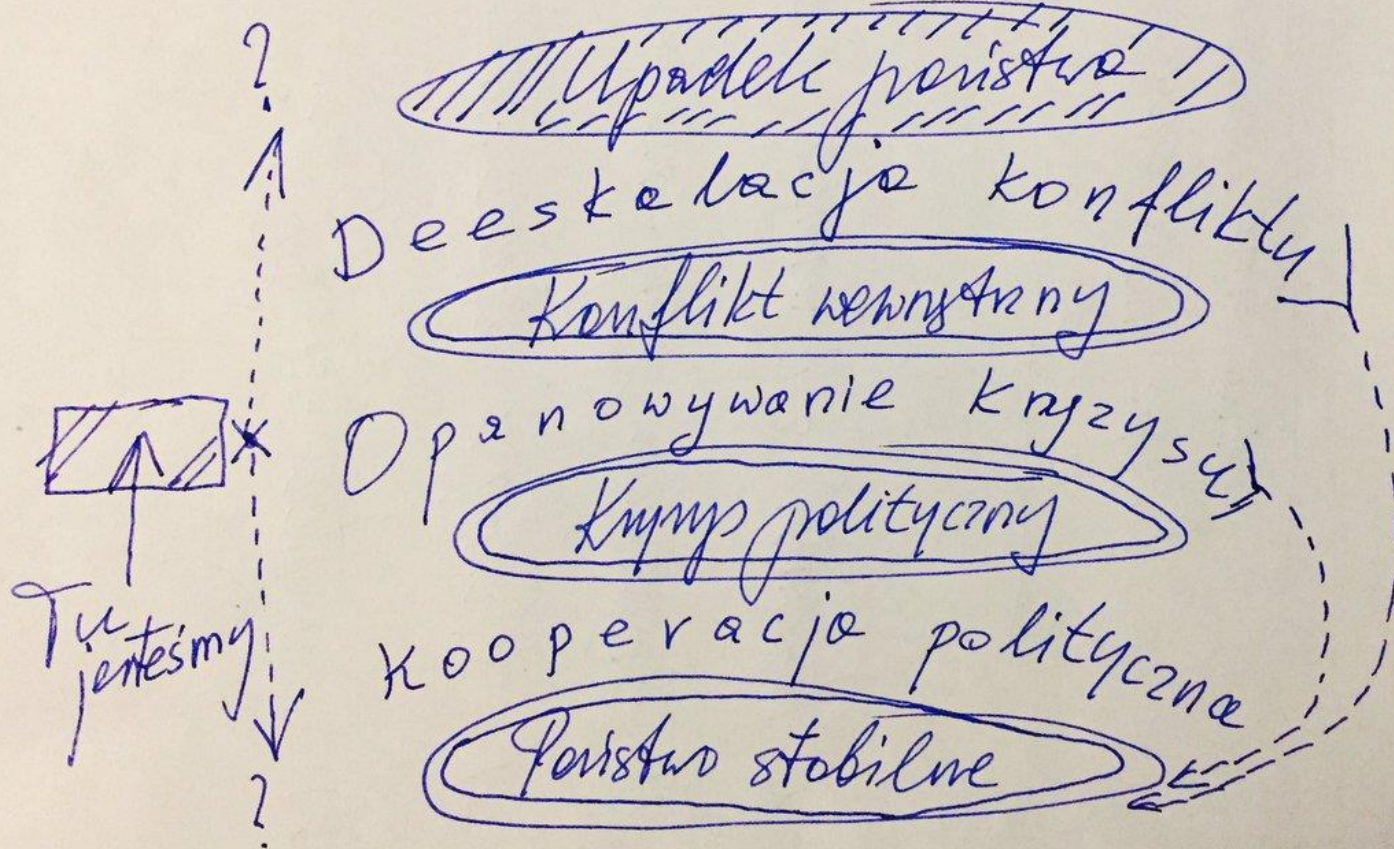
- **Scenariusz „tarczy, przedmurza” neozimnowojennego**
 - następstwo zaostrzenia się nowej zimnej wojny
- **Scenariusz „szarej strefy” bezpieczeństwa**
 - następstwo zwycięstwa populizmu i izolacjonizmu w EŚW
- **Scenariusz „Jałty II”**
 - następstwo porozumienia USA z Rosją o nowym podziale wpływów w Europie

WYMIAR WEWNĘTRZNY

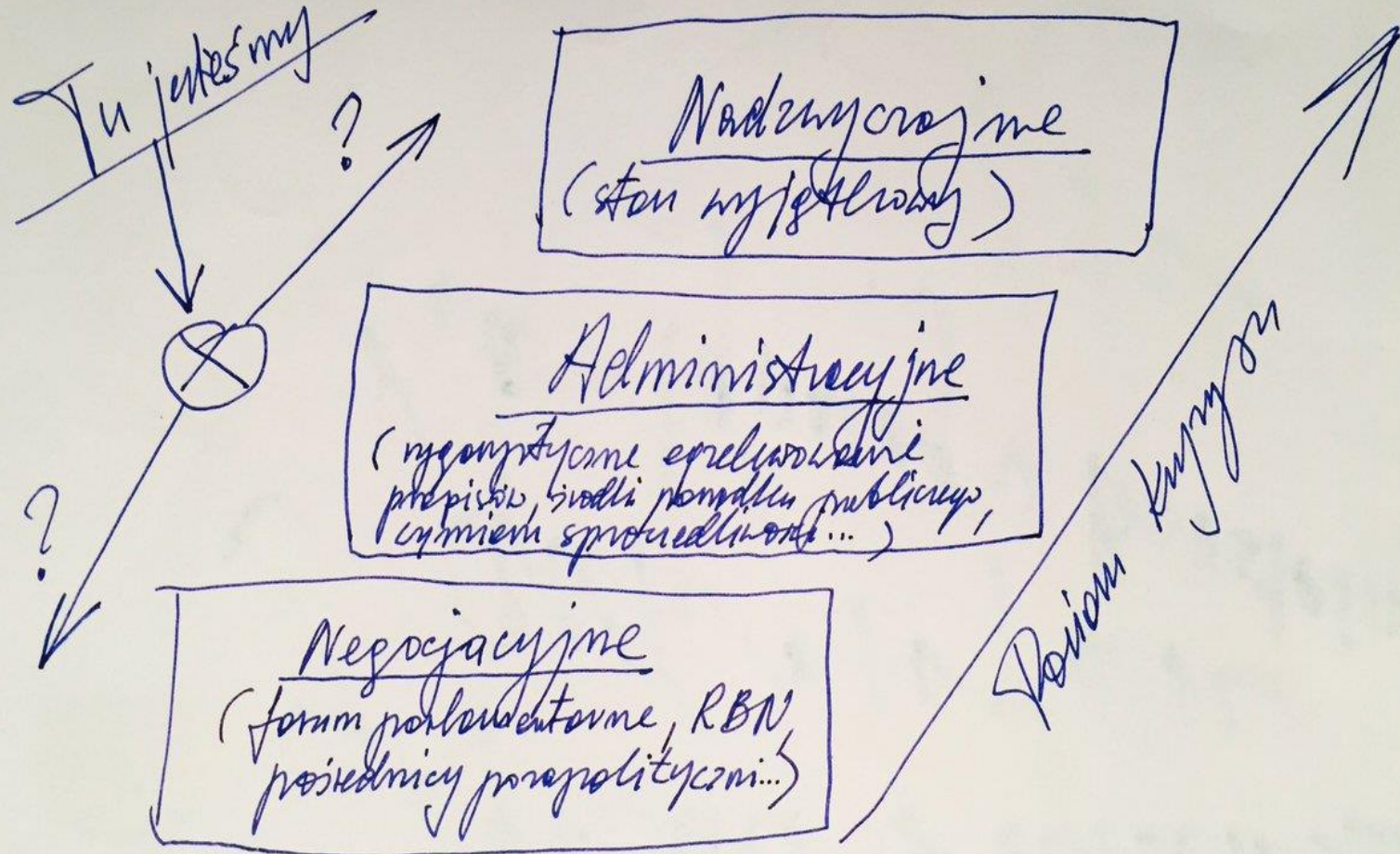
KRAJOWE RYZYKA: zerwanie ciągłości strategicznej

- **Zatrzymanie cyklu planowania i szkolenia operacyjno-strategicznego:**
 - Wdrożenie PSDO: plany operacyjne, ćwiczenie ...
- **Niestrategiczne programowanie rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego:**
 - programy pozamilitarne, Program Rozwoju SZ, 3.fala modernizacji SZ, kontrowersyjna OT, NSR, szkolnictwo ...
- **Zaniechanie uruchomienia nowego cyklu strategicznego**
 - SPBN, doktryna info-bezpieczeństwa, odporność strategiczna...
- **Zakłócenie współpracy międzynarodowej:**
 - konflikty z sojusznikami, podważenie wiarygodności ...

Matryca bezpieczeństwa wewnętrznego państwa

Instrumenty negocjacji kryzysowej

SYNTEZA: od I do II (nowej, hybrydowej) ZIMNEJ WOJNY

***W czasach konfrontacji zimnowojennej XX w. (I światowa zimna wojna) główną rolę odgrywało zagrożenie globalną wojną nuklearną**

***Okres pozimnowojenny – to przede wszystkim próby Zachodu budowania kooperatywnego systemu bezpieczeństwa wspólnie z Rosją**

***Po rosyjskiej aneksji Krymu i interwencji na wschodniej Ukrainie zakończyła się era pozimnowojenna w stosunkach bezpieczeństwa Rosja-Zachód**

***Rozpoczęła się nowa zimna wojna – czyli ponowna konfrontacja polityczna między Rosją i Zachodem z groźbą użycia środków przemocy zbrojnej (włącznie z bronią nuklearną) w tle, ale już z bardziej zróżnicowanymi i ograniczonymi formami tych zagrożeń**

***Druga (nowa, hybrydowa) zimna wojna w relacjach Rosji z Zachodem charakteryzuje się bardziej niż ta z XX wieku zróżnicowanymi zagrożeniami wojennymi**

***Presja neozimnowojenna wzbogacona została przede wszystkim o działania w cyberprzestrzeni**

***Szczególnie niebezpieczna w warunkach hybrydowej zimnej wojny jest groźba agresji skrytej (podprogowej), stwarzającej sytuacje trudnokonsensusowe dla NATO/UE oraz agresji ograniczonej, pod parasolem rosyjskiej doktryny tzw. „deeskalacji nuklearnej” przy pomocy taktycznej broni jądrowej**

***Znalezienie odpowiedzi na te zwłaszcza zagrożenia jest warunkiem skuteczności NATO/UE oraz stabilności stosunków bezpieczeństwa w relacjach Rosja-Zachód**

WOJNA NIE JEST TYLKO PO TO, ABY JĄ PROWADZIĆ. MOŻE BYĆ TAKŻE I JEST (jej groźba!) INSTRUMENTEM ZIMNOWOJENNEJ KONFRONTACJI POLITYCZNEJ: mogą służyć i służą do straszenia/odstraszenia, szantażu/deszantażu

Dziękuję😊

Wspierasz
też na:
www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/SKoziej)